

Havs- och Vattenmyndigheten
Handläggare
Karin Kataria
Avdelningen för fiskförvaltning
karin.kataria@havochovatten.se

Världsnaturfonden WWF

Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Fax: 08 85 13 29
Allmänt: info@wwf.se
www.wwf.se

Ulriksdals Slott, Solna den 17 november 2016

Världsnaturfonden WWFs yttrande för Dnr 613-16; Remiss om fördelning av fiskemöjligheter för att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten

WWFs synpunkter på remissen i sammanfattande punkter

WWF välkomnar förändringar som kan förbättra och effektivisera införandet av landningsskyldigheten för kvoterade arter, vilket beslutats inom den gemensamma fiskeripolitiken i EU med implementering från januari 2014. Då huvudbudskapet är att minimera utkast och skapa ökad selektivitet så är det viktigt att premiera selektivitet i fisket så endast målarterna i möjligaste mån är de som landas. Nedan i punktform de synpunkter som WWF önskar lämna.

- WWF ser positivt på att systemet för överlåtbara fiskerättigheter inom det demersala fisket är tidsbegränsat då detta skapar utrymme för en väl genomförd och djupgående konsekvensanalys och utvärdering inför en eventuell förlängning av sagda system. WWF vill dock understryka vikten av att man i konsekvensanalysen och utvärderingen även inkluderar beståndens status, ekosystems- och klimatpåverkan samt förvaltningens effektivitet, inklusive kontroll och efterlevnad.
- WWF anser det positivt att föreslagna system är fördelade så att man förhindrar förekomsten av dominerade aktörer i och med att enskilda fiskelicensinnehavare och tillättna fiskerättigheter är begränsat. Vidare anser WWF att det är positivt man ämnar avsätta en kvot till det småskaliga och kustnära fisket. Det vore dock önskvärt att denna kvot kvantifieras med en exakt procentandel, exempelvis 20-30 % av den fulla artkvoten. Vidare vore det önskvärt att man premierar de som fiskar med mer skonsamma redskap och tilldelar dessa en högre kvotandel av den totala kvoten.
- WWF anser att individuella kvoter i sig varken ger ett mer selektivt eller skonsamt fiske. För att öka selektiviteten behövs det vidareutveckling och nya innovationer av selektiva redskap. Fiskaren kan dock påverka sitt uttag över året genom tilldelning av individuell kvot utan att på grund av andra förlora sitt eget uttag och på så sätt öka chansen till jämnare ekonomiska marknadsandelar.
- WWF anser att föreslagna system med fördelning av fiskemöjligheter varken löser problemet med dumpning ute till havs eller tar hänsyn till ekosystemet. Föreslagna system handlar främst om att förbättra ekonomin i fisket och förhindra kollektiva redskapsstopp/fiskestopp. En minskad fartygsflotta innebär tyvärr inte nödvändigtvis ett minskat uttag. Selektivt fiske och ekosystempåverkan nämns endast i förbifarten vilket WWF anser vara en brist på helhetssyn i förvaltningsdelen för fiskets förvaltning.
- WWF har sedan länge påpekat bristen på effektiv övervakning till havs och dess potentiella oönskade konsekvenser; exempelvis bristfällig dokumentation av fiskdödighet och ökad risk för olagligt utkast. Ytterligare en konsekvens av brist på efterlevnad av landningsskyldigheten är att bedömningar av fiskets status kan komma att baseras på icke tillförlitliga beståndsvärderingar, vilket kan leda till överfiske samt underminera marknadens förtroende för ett lagligt och väl reglerat fiske.

- Full dokumentation och tydlig spårbarhet är oerhört viktiga verktyg för en effektiv fiskförvaltning och absolut nödvändiga för att uppnå bärkraftiga och långsiktigt hållbara fiskbestånd samt livskraftiga marina ekosystem. Kopplat till individuella kvoter och den särskilda kustkvoten föreslår WWF möjligheten att använda CCTV kameror ombord som ett kostnads- och resurseffektivt alternativ som kan leda till ett bättre och mer kontrollerat nyttjande av våra marina resurser. Kameror ombord är ett förslag som Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med Kustbevakningen lyfte i sin gemensamma rapport 2014 i samband med diskussionen om kontroll av svenskt räkfiske.
- Individuella, överlåtbara fiskekvoter tas ofta upp som ett effektivt styrmedel för att hantera överfiske genom att bland annat flytta över ansvaret till fiskarkåren med motivet att de bör vara angelägna om att bevara och förvalta ett hållbart fiske för att säkra sitt framtida uppehälle. WWF menar att det är en möjlighet men absolut inte en självklarhet och anser därför att extern kontroll av systemet fortsatt är viktigt.
- Havs och Vattenmyndigheten har på uppdrag av regeringen tidigare utvärderat det pelagiska systemets effekter och påverkan på kapacitetsreduktion, lönsamhet, det småskaliga och kustnära fisket och olika regioners utveckling (Havs och vattenmyndighetens rapport år 2014 - Effekterna av systemet med överlåtbara fiskerättigheter inom pelagiskt fiske). Vad man inte tog i beaktande vid denna utvärdering var ITQ-systemets påverkan på det marina ekosystemet och den nuvarande förvaltningens effektivitet och implementeringsgrad. I rapporten framgår inte de olika beståndens status och/eller om de har förändrats sedan ITQ-systemet infördes år 2009. Man har dock sett en förbättrad samhällsekonomisk lönsamhet inom fisket, men detta medför inte per automatik ett förbättrat långsiktigt hållbart fiske.

WWF önskar se att följande punkter förtydligas och besvaras för att undanröja eventuella frågetecken:

- Delägarskap och ägarkontinuitet; finns det någon begränsning på hur många båtar man får vara delägare i? Hur blir fördelningskoncentrationen när man är ägare i flera båtar?
- Nyetablering; hur kommer detta att fungera i praktiken? Hur ser man på ekosystemet vid nyetablering? Här, liksom i andra sammanhang, är det viktigt att ha en ekosystembaserad ansats och inte enbart se till beståndet och ekonomin.
- Överlåtelse av individuella kvoter; kommer den som överlåter sin kvot bli kompenserad av den part som erhåller kvoten?
- Kontrollen: hur kommer kontrollen att gå till? Hur kontrollerar man enheterna? Hur kontrollerar man att man landar tilldelad kvot (ITQ)? Planerar man att tillsätta fler resurser hos havs- och vattenmyndigheten och hos Kustbevakningen? Införa kamera ombord som kontroll?
- Hur kommer det att fungera administrativt? Planerar man att tillsätta fler resurser hos Havs- och vattenmyndigheten? WWF önskar att Havs- och vattenmyndigheten säkrar mer resurser för ett administrativt arbete med kvotregleringar.
- Hur ser fördelningen kustkvot och individuella kvoter ut? Hur planerar man att sätta kvoterna framöver? Hur förändras referensperioden över tid? Hur länge ämnar man behålla den initiala referensperioden 2011-2014?

WWF menar att det är nödvändigt att kombinera införandet av ett system med individuella med åtgärder som kan bidra till ett ekosystembaserat och långsiktig hållbart fiske och vill därför se en bättre kontroll, en utökad satsning på vetenskaplig insamling och analys av fisk och skaldjursbestånd samt satsningar på selektivt fiske.

För Världsnaturfonden WWF

Peter Westman
Naturvårdschef
Världsnaturfonden WWF

Inger Näslund
Senior rådgivare marint och fiske
Världsnaturfonden WWF